

Fra:	KS	Dato:	04.12.2019
Til:	Familie- og kulturkomiteen	Dokument nr.:	13/00425-8
Kopi til:			

KS' kommentarer til Stortingsmelding om Opplysningsvesenets fond (OVF)

KS er i utgangspunktet positive til regjeringens forslag om at fondet skal splittes mellom staten og Den norske kirke.

Dette under forutsetning av at en slik oppdeling skjer på de vilkår som er skissert i meldingen, herunder at dagens finansieringsordning hvor ansvaret for Den norske kirke deles mellom stat og kommune videreføres slik som foreslått i forslaget til ny trossamfunnslov.

Oppsummert foreslår regjeringen følgende:

1. Formuesmassen deles mellom staten og Den norske kirke
2. Kirken får eiendomsretten til eiendommer med en særlig kirkelig betydning, som for eksempel presteboliger
3. Eiendommer og øvrige eiendeler i fondet som ikke har en særlig verdi for kirken, vil staten være eier av. Regjeringen vil gå i dialog med Den norske kirke for å avklare hvilke eiendommer kirken skal ha
4. Verdiene på statens hånd bør holdes samlet som en formue, under forvaltning av et særskilt forvaltningsorgan
5. Hele verdien av fondet på statens hånd skal komme Den norske kirke til gode ved at staten øker sin direkte innsats knyttet til å sette i stand og sikre de kulturhistorisk viktige kirkebyggene

Formålet med Stortingsmeldingen er å avklare spørsmålet om eiendomsretten til fondet. For løsningen er det lagt til grunn at staten er eier av fondet og at en slik deling derfor kan skje innenfor Grl. § 116.

I meldingen uttales likevel at «[d]ersom eiendelene i fondet deles mellom staten og Den norske kirke slik departementet går inn for, kan ikke departementet se at Grl. § 116 første punktum lenger tjener noen hensikt». Videre fremgår at departementet heller ikke kan se at bestemmelsen vil ha noen rettslig eller praktisk betydning dersom eiendomsretten skulle gis til Den norske kirke.

Hvilke konkrete konsekvenser forslaget vil ha for kommunen fremstår utfra dette som noe uklart. I det videre arbeidet synes imidlertid følgende punkter viktige for kommunen:

1. Som en stor eiendomsbesitter er OVF en viktig avtalepart for kommunene. At OVF på grunn av sitt juridiske rammeverk er styrt etter avkastning og ikke tar bredere samfunnsmessige hensyn er en utfordring for samfunnsutviklingen i sentrumsnære strøk i mange kommuner. For dette vises blant annet til FoU-rapport om Opplysningsvesenets fond og Norske kommuner – i et juridisk og samfunnsøkonomisk perspektiv.

Uavhengig av hvordan man innretter eierskapet til OVF sin nåværende portefølje over eiendommer, mener KS derfor at forvaltningen ikke bør være underlagt dagens krav til å drive på markedsmessige vilkår, men også ta inn over seg et samfunnsutviklingsperspektiv.

2. OVF representerer mye kapital, og uavhengig av hvordan eierspørsmålet løses så mener KS at forvaltningen av disse midlene bør kunne gå til å ivareta de kulturhistoriske viktige kirkebyggene. Dette da mange kommuner ikke er i stand til å fremskaffe tilstrekkelige midler uten at dette går ut over kommunens samlede tjenestetilbud.

Sett hen til betydningen forvaltningen av OVF sine midler har for kommunene, vil gjerne KS tilby seg å delta inn i et videre arbeid med utforming av et nytt rammeverk for virksomheten. KS har erfart at det kan ha stor nytteverdi at de ulike kulturer og perspektiver er representert i denne type prosesser.